

A Fővárosi Ítéltábla az Ügyvédi Iroda (**felperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a Ügyvédi Iroda (**alperes jogi képviselőjének címe**) által képviselt I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű és a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. március 2. napján kelt 22.P.20.116/2016/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és a II. rendű alperes mint adósok és az I. rendű alperes mint hitelező között 2007. május 16-án „svájci frank alapú szabad felhasználású” kölcsönszerződés jött létre 136.008 CHF erejéig. Az I. rendű alperes a kölcsönt 240 hónap futamidőre nyújtotta, melyből 36 hónap türelmi idő. A kölcsön biztosítására a bank javára a felperes és a II. rendű alperes tulajdonában álló **cím** ingatlanra vonatkozóan jelzálogjog került bejegyzésre.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a felek közötti kölcsönszerződést az ítélelethezatalig nyilvánítsa hatályossá akként, hogy a felperesnek és a II. rendű alperesnek az I. rendű alperes felé fennálló tartozása 4.460.661 forint, mely összeget 100 havi egyenlő részletben kötelesek megfizetni azzal, hogy a havi törlesztő részlet összege 44.606,61 forint, esedékessége minden hónap

15. napja. Kérelme indokául előadta, hogy az árfolyamkockázat áthárítására vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenek (IV. 3., VII. 2.), ugyanis alappal gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós, mert a szerződés szövegéből az állapítható meg, hogy az 5%-os árfolyamváltozás már nagymértékűnek minősül. Előadta, hogy az I. rendű alperestől nem kapott olyan tájékoztatást, hogy az általa megkötni kívánt szerződés nagymértékű kockázattal járna, így azt gondolhatta, hogy az árfolyam nagymértékű változása 5% körüli változást jelent. Álláspontja szerint az I. rendű alperes tájékoztatása nem volt teljes körű, így az nem volt sem világos, sem érthető. Az I. rendű alperes nem biztosította számára, hogy a szerződés gazdasági következményeit, illetve azt értékelni tudja, melyek a gazdasági értelemben vett átláthatóság szempontjából releváns tények. Eljárása akkor felelt volna meg a rá vonatkozó jogszabályoknak [Ptk. 205. § (3) bekezdés, Hpt. 203. § (6) bekezdés], ha arról adott volna tájékoztatást, hogy várhatóan a forintban kifejezett tartozása és ezzel összefüggésben a teljesítési kötelezettsége emelkedni fog.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, figyelemmel arra, hogy a felperesnek és a II. rendű alperesnek mind a kölcsönszerződésbe, mind külön okiratba foglaltan tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról. Álláspontja szerint a perbeli esetben a szerződés hatályossá nyilvánítására nincs mód, az esetleges elszámolásra pedig csak a DH2, illetve DH3 törvény szabályai alkalmazásával kerülhet sor. Utalt arra is, hogy a DH törvények értelmében az árfolyamkockázat telepítését tartalmazó rendelkezések elbírálása nem tartozik bírói útra, így a pert a bíróságnak meg kell szüntetnie.

A II. rendű alperes a kereseti kérelemmel egyet értett.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Nem osztotta az I. rendű alperes álláspontját, miszerint a forintosítást követően már nem vizsgálható az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelősége, így ez okból fennálló érvénytelenség. Hangsúlyozta, hogy a civilisztikai kollégiumvezetők 2016. március 17-én tartott országos értekezletéről készült emlékeztető szerint nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a bíróság az adott szerződést az árfolyamrész és a tisztességtelen általános szerződési feltételeken kívüli más okból is vizsgálja, egyéb okból a fél pert indítson.

Az ítélet szerint mind a szerződés (VII.2. és 3. pont), mind az adósok által külön aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazza az árfolyam emelkedésből eredő kockázatra vonatkozó tájékoztatást, kiemelve, hogy azt az adósoknak kell viselniük. A tájékoztatóból megállapítható az is, hogy az árfolyamváltozás felső határa nem került rögzítésre. A tájékoztatást az adósok aláírták, a felperes pedig nem bizonyította, hogy olyan szóbeli tájékoztatást kapott volna, amely alapján úgy gondolhatta, hogy nem valós az őt terhelő árfolyamkockázat, annak nincs reális valószínűsége vagy az korlátozott. Abból, hogy a szerződés VII.1. pontja az árfolyamváltozás 5%-os mértékét nagymértékűnek tekinti, még nem következik, hogy az árfolyamkockázat maximumát az I. rendű alperes meghatározta volna. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a rendelkezése álló adatok alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes a Hpt. 203. § (4) és (5) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, a kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát, valamint pernyertessége esetén az I. rendű alperes költségeiben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének nem tett eleget, ugyanis az ítélet indokolása nem tér ki azokra a tényekre és jognyilatkozatokra, amelyek alapján az árfolyam áthárításának tisztességtelenségét állította. Az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag azzal indokolta, hogy az I. rendű alperes tájékoztatása megfelelő volt és a szerződés VII.1. pontja nem utal az árfolyamváltozás

lehetséges maximumára, az általa felhozott további indokokra nem tért ki. Továbbra is állította, hogy az árfolyamkockázat vonatkozásában az I. rendű alperes tájékoztatása nem volt megfelelő, alappal gondolhatta, hogy az nem valós, ugyanis a szerződés VII.1. pontjában írt 5%-os árfolyamváltozást az I. rendű alperes nagymértékűnek tekintette. Hivatkozott arra is, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában a szerződés pénzügyileg átláthatatlanná vált, az nem volt világos, nem volt érthető. Álláspontja szerint szerződése deviza alapú szerződés volt, ugyanis vele az I. rendű alperes elszámolt a tisztességtelenül felszámított összeggel. Ettől függetlenül utalt az Európai Bíróság 2017. szeptember 20-án kelt C-186. számú határozatára, miszerint a CHF-ben nyújtott és abban is törlesztendő hitel tekintetében is fennáll az árfolyamkockázat, ha az adós a CHF-től eltérő devizában szerezte jövedelmét.

Kérte továbbá a jelen per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16. és C-51/17. szám alatt folyamatban lévő eljárások befejezéséig.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Azzal is érvelt, hogy a perbeli szerződés nem deviza alapú, hanem deviza szerződés, mivel az adósok a törlesztő részleteket devizában kötelesek megfizetni. Az árfolyamkockázat nem magából a szerződésből fakad, hanem abból, hogy az adósok a fizetendő törlesztő részlettől eltérő pénznemben tesznek szert jövedelemre. Így nincs olyan jogkérdés, amely indokolná az eljárás felfüggesztését a felperes által megjelölt eljárások befejezéséig. Hivatkozott arra is, hogy a „tájékoztatás a devizában történő finanszírozás általános kockázatáról” című, a felperes által is aláírt dokumentumban érthetően elmagyarázta a devizafinanszírozás kockázatát. Maga a felperes is a szerződés VIII. 10. pontjában elismerte a szerződéskötést megelőzően kapott tájékoztatást. Nem vonta kétségbe, hogy az 5% feletti árfolyamváltozást magasnak értékelte, azonban ebből nem következik, hogy az árfolyamváltozás ezen az értéken maximalizálódik; az árfolyamváltozás mértékére egyébként sem adhatott volna tájékoztatást. Továbbra is fenntartotta álláspontját - egyet értve az elsőfokú bírósággal -, hogy a tájékoztatás a vonatkozó jogszabályoknak megfelelt: érthetően fogalmazta meg az árfolyamkockázat vállalásának tényét és a megkötendő kölcsönszerződéssel járó valamennyi kockázatot.

A II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A peres felek 2007. május 16. napján „Kölcsönszerződés CHF alapú szabadfelhasználású jelzáloghitelre egyenletes részletfizetéssel hat hónapos kamat periódussal, türelmi idővel” elnevezésű szerződést kötöttek. A szerződés I.1. és 2. pontja szerint az I. rendű alperes a felperes és a II. rendű alperes részére 136.008 CHF összegű kölcsönt nyújtott 240 hónap futamidőre. A szerződés II.1. pontja szerint a kölcsön folyósításának módja az adós I. rendű alperesnél vezetett lakossági forint bankszámlájára/devizaszámlájára történő egyösszegű átvezetés. A IV.3. pont értelmében a törlesztés türelmi idő konstrukció esetén 678,91 CHF, továbbá a kölcsönszerződés vonatkozásában a mindenkor esedékessé váló törlesztések, törlesztő részletek, illetve bármilyen más pénzbeni kötelezettség CHF-ben teljesítendő. Más pénznemben való teljesítés esetén az I. rendű alperes az általa az esedékesség napján alkalmazott a Hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. A szerződés IV.6. pontja pedig a folyósítási jutalék összegét - a III.6. pontja alapján - 900 CHF-ben állapította meg.

Mindezen szerződéses pontokból az ítéletábra - egyet értve az I. rendű alperes 2016. szeptember 21-én kelt 13/A/1. számú ellenkérelme 5. oldal 4. bekezdésében és a fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal - arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli szerződés elnevezése ellenére sem deviza

alapú, hanem tartalma szerint deviza szerződésnek minősül, amelyben nincs különbség a lerovó és a kirovó pénznem között, így önmagának a szerződésnek árfolyamkockázata nincs. Nem vitás, hogy az I. rendű alperes a felperessel a DH2 törvény alapján elszámolt, azonban az elszámolás - a csatolt iratok szerint - az árfolyamrésre nem terjedt ki.

Mivel a perbeli esetben az árfolyamkockázat kizárólag abból fakad, hogy a felperes esetlegesen nem CHF-ben szerzi jövedelmét, az ítéletábra nem látott kellő indokot a tárgyalás felfüggesztésére az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban levő eljárások befejezéséig.

Tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződés azon rendelkezése, miszerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. Ez alól kivételt képez az, ha a rendelkezés az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen (2/2014. PJE határozat).

Az Európai Unió Bírósága a C-186/16. számú ügy 50-51. bekezdésében rámutatott: a hitelfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik. A banknak fel kell hívnia a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra, különösen, ha a kölcsönt felvevő fogyasztó nem ebben a pénznemben kapja a jövedelmét. Az Európai Unió Bírósága a nemzeti bíróság feladatává tette annak megvizsgálását, hogy az eladó vagy szolgáltató az érintett fogyasztók rendelkezésére bocsátotta-e az ahhoz szükséges valamennyi releváns információt, hogy a fogyasztók felmérhessék az alapeljárásban szereplőhöz hasonló feltételnek a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt gazdasági következményeit. A határozat indokolása hangsúlyozta azt is, hogy a 93/13. irányelv 4. Cikk (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozzanak. Annak, hogy a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amelyben folyósították, a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára úgy, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó értékelni tudja az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.

A másodfokú bíróság e szempontokat is figyelembe véve vizsgálta, hogy a szerződés megkötésekor az I. rendű alperes a felperes részére megfelelő tájékoztatást adott-e.

A perben nem merült fel adat arra, hogy a felperes a deviza szerződés megkötésének időpontjában jövedelmét svájci frankban vagy ettől eltérő pénznemben kapta-e. Az I. rendű alperes a szerződéskötés előtt az adózókat tájékoztatta a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól, e tájékoztató elvolvasását, megértését, tudomásul vételét aláírásukkal nyugtázta. E tájékoztató szerint az adósok tudomásul vették, hogy az I. rendű alperes a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván és kötelezettséget vállaltak arra, hogy azt az általuk választott külföldi devizában fizetik vissza. Tájékoztatást kaptak arról is, hogy kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és ki nem számítható többletköltségeket

okoz: a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, így a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztő részleteinek) megfizetéséhez magasabb forintösszeg szükséges, így a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni. Az I. rendű alperes tájékoztatást adott továbbá a hitel kamata változásának lehetőségéről, valamint arról, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező többletterhet nem vállalja át, az adósokra nézve esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásokat nem követi, az adósokat terheli e körben bármilyen intézkedés megtétele.

A tájékoztató rögzítette, hogy az adósok a kölcsönszerződésen az aláírásukkal igazolják, hogy a finanszírozás kockázatairól világos tájékoztatást kaptak, a kockázati összetevőket ismerik és a hitelt ennek ismeretében fel kívánják venni. Maga a szerződés VII. svájci frank klauzula fejezetének 2. pontja is tartalmazza, hogy az adós az árfolyamkockázattal kapcsolatos felvilágosítást megértette, tudomásul vette, hogy a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás.

A felperes a személyes meghallgatása során (13. jegyzőkönyv 2. oldal) elismerte, hogy az I. rendű alperestől tájékoztatást kapott arról, hogy magas kamatozású forint alapú hitelt vehet igénybe vagy euró alapú hitelt, aminek árfolyama ingadozik, továbbá svájci frank alapú hitelt, ami alacsony kamatozású és „mindenki azt választja”. Állítása szerint bemutatásra került számára egy grafikon, amely szerint öt éven belül öt forint volt az árfolyam ingadozás a CHF esetében. Nyilatkozott arról is, hogy megértette a szerződés rendelkezéseit, elolvasta mindazt, amit aláírt. Előadta, hogy az ügyintéző arról tájékoztatta, hogy ez biztonságos kölcsön, nem kockázatos. CHF-ben is próbálta a kölcsönt visszafizetni, ezt azért nem tehette meg, mivel a folyószámlája erre nem volt alkalmas.

A felperesi nyilatkozat alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes mind a szerződést, mind a nyilatkozatot elolvasta, azt megértette, így tudatában kellett lennie annak, hogy a svájci frank/forint árfolyamának kedvezőtlen alakulása esetén a törlesztő részlet mértéke - amennyiben nem áll rendelkezésére CHF - megnövekedhet. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a kölcsönszerződés VII.1. pontjában írt nagymértékű (legalább 5%) árfolyamváltozás megjelöléséből nem következik az, hogy annak mértéke 5%-ban maximalizálná. Az I. rendű alperesnek a 240 hónap futamidővel megkötött szerződés vonatkozásában sem kötelezettsége, sem lehetősége nem volt a jövőbeni árfolyamváltozás prognosztizálása. A 6/2013. PJE határozat 3. pontja szerint a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki az árfolyamváltozás mértékére, így erről az I. rendű alperes tájékoztatást nem is adhatott.

Mindezekre figyelemmel nem állapítható meg a kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezésének tisztességtelensége, az megfelelt a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 203. § (6) bekezdésében és a (7) bekezdés a) pontjában foglaltaknak, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint határozott meg.

A személyes költségmentességben részesülő felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

, 2017. október 17.

Dr. Németh László
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes. Merőtey Anikó
előadó bíró
A kiadmány hitelül:

bíró